

Végső búcsú Berei Andortól

Családtaggal, egykori munkatársai, elvtársai, a magyar politikai, kulturális és tudományos élet képviselői kísérték utolsó útjára pénteken **Berei Andort**, a magyar és nemzetközi forradalmi munkásmozgalom kiemelkedő személyiségét, a Kossuth Könyvkiadó volt igazgatóját. A Mező Imre úti temető sztravatozójában a vörösdrapériával bevont, koszorúkkal övezett ravatnál a párt és állami életünk jeles képviselői álltak díszőrséget.

Az MSZMP Központi Bizottsága, elvtársai, harcos-társai, volt munkatársai nevében **Győri Imre**, az MSZMP KB titkára vett búcsút az elhunytól. A többi között megállapította:

Berei Andor élete, munkássága kora ifjúságától halálának pillanatáig företlenül azon a pályán ívelt, amelyen pártunk jeles harcosai haladtak és haladnak. Berei elvtárs a pártalapítók nemzetei dékéhez tartozott. Kommunista éharcosként, teljes energiával, fáradhatatlanul, odaadással, szilárd elszántsággal, s ugyanakkor nagy szelénységgel mindig ott volt, ahol kiváló képességeit a leghasznosabban tudta kamatoztatni a dolgozók érdekében, a forradalmi munkásmozgalom, a szocialista társadalom javára.

Berei Andort a munkásmozgalmi panteon sírkertjében helyezték örök nyugalomra.

(MTI)

Acélgvártási rekord

A Dunai Vasmű acélművében a harmas martin-kemence Béke szocialista brigádja az eddigi acélgvártási rekordot alaposan megjavítva pénteken, tegnap 2 óra 20 perces adagidő alatt 176 tonna jó minőségű acélt csapolt. Ezt megelőzően a Dunai Vasműben a legjobb eredmény 64 tonna/óra volt.

Cement a BCM-ből

Pénteken elkészült a 6 millióodik tonna cement Dél-Baranya ipari óriásában, az 1972 őszétől minden esztendőben többet termelő Bere-mendi Cement- és Mész-műben. A BCM jól startolt az új esztendőben: a félkész-termékek minősülő klinkerből 7000 tonnával, cementből 15 000 tonnával teljesítették túl első havi tervüket.

Bizottság a tejiparban

Különleges helyzet és homo mensura

— Ide hallgasson! Itt három műszakban dolgoznak az emberek, olyan termékeket gyártunk, ahol a minőségi kívánalmak a szó szoros értelmében „naprakész”, állandó feladatot jelentenek. Megnövekedett felvásárlás, közben gondok a tárolási kapacitással, a hűtési lehetőségekkel. Képzelve még ehhez a higiéniai követelményeket! Itt a legtöbb munkás kora hajnalban kezd, késő estig folyamatos a munka. Az áruszállítók rengetegét mozognak ide-oda. Most mondja meg, hogyan lehet ezeket az embereket valamiféle kulturális akcióba bevonni? Nálunk mindennap dolgozni kell, nagyon kevés köznevelődési program egyeztethető az üzem különleges helyzetével!

— fokozottan vagy a gazdasági gondokat átlatni képes, ám olykor talán kizárólag csak erre koncentráló vezető? A művelődési bizottságok javaslattevő, véleményét mondó és kérdéseket felvető funkciói arra késztetnek, hogy egyáltalában általános, valójában azonban mindent eldöntő választ próbáljunk megfogalmazni. Mivel a cél a művelődési bizottságok esetében magától értetődően a dolgozó ember kulturálódása, művelése, az e feladatot végzők mértékének, kvalitásainak is emberinek kell lenni. Beosztástól függetlenül. Akármilyen különleges a helyzet, csakis az ember a mérték. Homo mensura.

D. L.

Műsorajánlat

játszó zenész szórakoztatja a résztvevőket.

Mesemózi szerepel a Juhász Gyula Művelődési Központ gyermekfoglalkozásán február 4-én délelőtt 10 órai kezdettel.

Gyermekeknek szól a Móra Ferenc Múzeum múzeumi matiné sorozatának következő foglalkozása. Február 4-én délelőtt 11 órakor a Vasvirágok című kiállítás termében Veres Mihály festőművész rajzfoglalkozást tart. Egy kis állatvédelem címmel pedig Csizmazia Zoltán tart előadást az Ember és környezete című kiállítás termében.

Bencze Iona és Maros Gábor színművészek *Im, szólal az ének* című előadást rendezik meg a Bartók Béla Művelődési Központban február 5-én este 8 órakor. Közreműködik Fiumei Dóra (zongora). A műsorban többek között Janus Pannonius, Petőfi, Ady, József Attila és Gábor Andor művei szerepelnek.

A romantika zeneművésze a főszereplő az Országos Filharmonia főiskolai egyetemi bérletének soron következő koncertjén, me együttes, valamint Szurdi Zsolt népi hangszereken

Ferenc Zeneművészeti Főiskola szegedi tagozatának hangversenytermében. Közreműködik Deák Tibor. Kerek Ferenc (zongora), Krasznai László (klarinét), Rákosi Géza (hegedű), Sin Katalin (gordonka) és Sinkó György (ének). A műsorban Mendelssohn, Schubert, Brahms és Schumann művei szerepelnek.

A Mozart Fúvósor Bach- és Mozart-műveket játszik a hanglembarátok klubjának soron következő összejövetelén, melyet február 5-én este 6 órakor rendeznek meg a TIT Kárász utca 11. szám alatti klubhelyiségében.

A Szegedi Dicsőland együttes műsorát közvetíti a rádió a Kossuth adón, február 5-én, 14 óra 05 perckor.

A Szegedi Kamarazenekar Bach-hangversenyét szintén ezen a napon a harmadik műsorban hallhatjuk 9 óra 34 perces kezdettel. Az adás a november 15-i hangverseny felvételének ismétlése.

Kalocsai vagy szegedi? Ez a címe a szegedi körzeti tévéstudió adásának, amely február 6-án 17 órakor jelentkezik a televízió 1-es műsorában. Ezúttal legismertebb és legkeresettebb fűszernövényünkről, a paprikáról lesz szó, választ keresve arra a kérdésre is: miért éppen a két híressé vált helységben. Kalocsán és Szegeden alakult ki a paprikatermesztés két hazai centruma?

tömésére. Ott történt ez, ahol ma emlékkő áll az azóta épített körtől. S Móra Ferenc sorait olvashatjuk róla: „Petresi töltésnél szilajon áttörve a gátat, / Ránk e helyen szabadultak az ár hullám-paripái...” A kapu egyre szélesebb, s ömlött, ömlött a víz szabadon, folyóvá terjeszkedve, s kezdett megüledni a legmélyebb városrészekben, Rókuson és Felsővároson. S bár a város talpon volt, felverték a korábbi rémhírről, volt, akit a vész ágyban talált, készületlenül ért. Több mint 70 ezer lakosa volt ekkor Szegednek, s a népességhez képest szerencsének is vehetjük, hogy csak másfél száz áldozatot követelt a víz. Azért fogalmazok ilyen óvatosan, mert sohasem tudódott ki az áldozatok pontos száma. Az egyik forrás 146-ot, a másik 151-et emleget. A polgármesteri jelentés az utóbbihoz ragaszkodik. Egyhármaduk kiskorú gyermek volt. Talán még ennnyivel sem „tartozott” volna Szeged a Tiszának, ha a vészhelyzetben szokásos kapkodás nem segít neki. Ugyanis „vészlovás mindössze csak kettő tétetett, mert mire a tarazok felállították, már a városháza előtti térséget is elöntötte az ár”. Eleinte a harangzúgást sem igen lehetett hallani, mert az orkán hangosabb volt, meg a szél elemelte a város fölül a vész kiáltásait — ám amint a hatalmas szél „elvégezte” dolgát, nevezetesen a nyúlát átszakítását — el is csendesedett.

Az elöntés reggel öt óra teljes volt. A Belvárosban maradt egy kis sziget: a Tisza védőtöltése, a Révai, a Szekfű, az Oroszlán és az Oskola utca környéke. Hat-hét óra körül már az Oskola utca is úszott, de délutánra a vízszint kissé megcsappant és visszahúzódott az ár a gimnázium és az Oroszlán kavéház közötti utcáriszról. Olyannyira elborította a víz a várost, hogy amikor június 11-én, három hónappal a vész után berajzolta a térképre a királyi biztosság műszaki osztálya a száraz területeket — még mindig a két domináns. Ebben az időben is csak a mai Belváros egy része, a vár, a Széchenyi tér keleti oldala, a Dugonics tér, a Kárász utca, az Oskola utca és a Tisza közötti terület volt szárazon, továbbá egy kis folt a Szentháromság utca (Hunyadi sgt.) déli végén, meg a Budai országút (Kossuth L. sgt.), a Felső-Tisza-part és a Kis-Tisza utca és a vasúti töltés magaslatai a déli részen, a régi vasúti hídtól a rendező pályaudvar felé.

A víz tehát Rókusról jött. Miután ennek a városrészeknek a medencéjét megtöltötte, Felsőváros felé talált természetes

Öt és félezer hektár a paprikának

Új tagokkal gyarapodott a termelési rendszer

Az elmúlt esztendő kevésbé kedvezett a paprikás gazdaságoknak, mégsem lanydult ki az üvegházakban, hult a termelési kedv. A nagyüzemi technológia széles körű alkalmazásával ugyanis jelentős mértékben képesek ellensúlyozni a szeszélyes időjárású idényekben jelentkező hátrányokat. A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat termelési osztályától kapott tájékoztatás szerint 5500 hektárra kötötték szerződést. A terület túlnyomó részén, 4300 hektáron alkalmazzák a Szegedi Fűszerpaprika-termelő Társulás technológiáját. Az iparszerű termelési rendszer új tagja a szegvári Puskin Téesz és a mórhalmi Homokkultúra Szakszövetkezet. A vállalat és a termelési rendszer gesztorgazdaságának, a szegedi-mihályteleki Új Élet Téesznek a szakemberei elmondották azt is, hogy a termőhelyre való közvetlen magvetésnek, valamint a palántázásnak kialakított és bevált arányát meg az új idényben már teljes kapacitással dolgoznak.

Három gazdaságban: a szegedi-mihályteleki Új Élet, a berei elmondották azt is, forráskúti Haladás és a nagy termőhelyre való közvetlen magvetésnek, valamint a palántázásnak kialakított és bevált arányát meg az új idényben már teljes kapacitással dolgoznak.

utat. Ezután bukkott át a budai országúton s befészkelődött a Belvárosba, majd lement Alsóvárosnak. Miután a töltéssel kerített város megtelt, a többi víz kívül keresett magának utat, de már akkor elvéve Dorozsmát is.

A lakosság menekülési lehetőségei is megtalálhatók ebben a sorrendben, bár ehhez más véletlen is segített, mint az emberek ébersége. Korábban már katonai segítséget is vezényeltek a városba, s a temesvári hadtest nem üres kézzel jött, hanem hajóhidat is rakott a Tiszára. Miután a nép beözönlött a külső városrészekből a palánkba, az akkori városmagba, innen száraz lábbal vándorolhatott tovább Újszegedre a pontonhídon, majd tovább, tovább, befogadó városokba, községekbe.

Éjszaka lévén, menteni szinte nem lehetett. Csak hajnalban tudtak elindulni a csónakosok, hogy a fákról és az áradattal még dacoló építményekről összeszedjék az embereket. Távlatba pedig csónakok híján ekkor még el sem jutottak, csak később, amikor vízjárókat kapott Szeged a mentésre. Így teljes egy héten keresztül folyt a vízben rekedt emberek felkutatása és megmentése.

Azt lehetne mondani, hogy már az ár első rohamát végezt Szegeddel, hiszen köepület alig volt. Kártyavárként omlottak össze a házak már a vész kezdetén, s ha valamelyik dacolt is még, pár óra múltán valósággal elmállott a vízben. A tragédiának rettenetes részleteiről tudósítottak a szemtanúk. Előfordult, hogy felravatozott halott koporsóját hintáztatta a víz, s körülötte sirt, zokogott, jajveszékelt a család. A vízveszedelem nem volt elég, a mai Szent István tér táján tűzbe borult a régi gyufagyár. A mentés elején előfordult, hogy ott kellett hagyni a szinte szalmazsálba kapaszkodó embereket, mert a dereglye már-már süllyedéssé megtelt. Mások, mikor a dereglye megérkezett, akkor temette be a reménykedőket az összeomló ház. Az Ilovai malom 22 embernek lett temetője; nyolc megfagyott gyermeket találtak.

Bajban kétféle ember terem leginkább: önző és hő. Volt olyan, aki bútorait rakatta csónakokra, ingóságait dédelgette rajta — és elment a földoklók mellett, pontosabban: elment volna, ha éppen derék, helytálló csónakosokkal, mentőkkel nem találkozik. De több volt, aki mások menekítése közben járt szerencsétlenül, s még több, aki végigkürdötte a mentés napjait, alvatlanul, fázósan, éhesen.

(Folytatjuk.)

SZ.
SIMON
ISTVÁN:
9.

Nagy vizek krónikája

„Szegény, szegény
szülővárosom...”

Még nem zúgtak a harangok, amikor egy kis udvari nyomdában a Szegedi Híradó szerkesztője elsírta a másnapra tervezett kétoldalas újság utolsó sorait — mondhatjuk úgy is: Szeged gyászjelentését. Arra már nem volt idő, hogy ki is nyomtassák, s már cím sem lett volna, ahová kikézbésítsék. Nagy Sándor (Senex), a szerkesztő az örökkévalóságnak írta a kis nekrológot. Kefelevonatban találták rá: „Éjfél után 2 óra. Az ár betört. 1879. március 12. éjfél után 2 óra! Szeged város haldoklásának kezdete. 24 óra múlva halott; volt, nincs többé! A Gondviselés elpártolt tőlünk s nem akarta pótolni az emberek bűnét, amelyet ellenünk vétettek. Szegény, szegény szülővárosom! Magyarország volt második városa! A koldus sirat, aki szerkesztő volt. S vele sirat téged s magát hetvenezel koldus magyar! De megírsat még Magyarországon is, mikor a bajban érezni fogja, hogy nem vagy többé... Kongi, városháza öreg harangja! Hirdesd Szeged népének, hogy szülővárosa végőrája elérkezett.”

Hajnali négyig szakadatlanul zengett a tornyok érce, félelmetesen, bánatosan, s ezekből a pillanatokból elbeszélések, riportok, novellák, regények születtek. Egyelőre mégis maradunk a hivatalos jelentéstételnél. A polgármester 1880 januárjában terjesztette elő tételes beszámolóját a törvényhatósági bizottságnak a katasztrófaról. E jelentést araszolva ma is meg tudhatjuk a dráma részleteit.

A vihartól felkorbácsolt hullámok előbb csak mintegy 25 méternyi utat törtek maguknak a Makkos-erdőnél, de nem volt már erő és lehetőség a sárrá vált nyúlát el-